

Overzicht broedseizoen Bevelanden 2013 kerkuilen

Door Peter Boelee regio coördinator Kerkuilwerkgroep

Het broedseizoen in het voorjaar is net als in de rest van Nederland en België voor de kerkuilen niet goed verlopen. Op veel plaatsen waren wel kerkuilen aanwezig, maar de kasteigenaars meldden dat ze de uilen niet hoorden schreeuwen.

De **kerkuilen** hadden het in de afgelopen winter al erg moeilijk door de lange koude winter met veel sneeuw. Doordat de sneeuw vaak lang is blijven liggen konden ze niet bij de muizen komen. Dus toen er ook na de winter nog niet genoeg muizen bleken te zijn, hebben de kerkuilen in heel Nederland en in België het broedseizoen in het voorjaar overgeslagen.

2012: in 24 kasten zijn de kerkuilen tot een 1e broedsel gekomen met als resultaat 59 jonge kerkuilen,

2013: 1 uitgevlogen jong kast 's Gravenpolder, 3 uitgevlogen jongen kast Wolphaartsdijk en 1 uitgevlogen jongkast Noord Beveland.

In een kast waarin we een webcam hadden geplaatst, was te zien dat moederkerkuil vier eieren legde. Nadat er twee kuikens uit waren gekomen, vertrok moeder voor 24 uur, kwam terug, at de jongen op en ging verder broeden op de overgebleven twee eieren. Nadat daarvan één jong uit was, stopte ze met het broeden. Dit jong heeft ongeveer 70 dagen in de kast gezeten voor het uitvloeg.

In 2012 heb ik 96 jonge kerkuilen geringd, dit jaar tot nu toe nog maar 7 jongen geringd. In de andere delen van Zeeland is het niet beter gegaan, hier en daar is een geslaagd nest gemeld.

Algemeen was de hoop gevestigd op het najaar, omdat het al eens eerder was gebeurd, dat de kerkuilen het broedseizoen in het voorjaar overgeslagen hadden en massaal in het najaar gingen broeden. Maar ook dat is hier uitgebleven, opnieuw hier en daar een nest.

In een koeienstal aan de Postweg in Kapelle waar jaren achtereen kerkuilen in een kast hebben gebroed, werd steeds maar één volwassen uil gezien. Bij controle werd in de kast het skelet van een kerkuil gevonden, met een ring. Het bleek dat het om één van de partners van dit jarenlang succesvol paar, die 14 jaar geleden als nestjong was geringd op Tholen. Hij of zij heeft een grote bijdrage geleverd aan het uilenbestand op Zuid Beveland en is in haar of zijn eigen kast overleden.

In 2009 zijn we begonnen om veel te hoog geplaatste kasten te verplaatsen naar beter(lees=veilig) bereikbare plekken. Maar ook het verplaatsen was niet zonder gevaar, want vaak zijn die hele hoge kasten nooit of zelden schoongemaakt. Dat betekent dat zo'n kast helemaal gevuld is met de resten van muizen en dus heel zwaar is. In veel schuren is het mogelijk om daarvoor dan een hoogwerker in te zetten, maar de huur daarvan is vaak te hoog voor een armlastige kerkuilwerkgroep.

Johan verplaatst een kerkuilnestkast van heel hoog naar een veiligere bereikbare plek

Een van onze controleurs, Johan K. heeft de 'stoute schoenen' aangetrokken en heeft een bedrijf dat hoogwerkers verhuurt de volgende brief geschreven:

Ik ben een van de vrijwilligers van de Uilenwerkgroep Zeeland, een van de uilensoorten die in Zeeland voorkomen is de kerkuil. Deze uil broedt en bewoont nestkasten die vaak, met een ladder op onbereikbare hoogte staan, vaak in mindere staat verkerende landbouw schuren. Doordat die kasten vanwege de slechte bereikbaarheid niet regelmatig worden gecontroleerd en gereinigd, liggen er na jaren zoveel braakballen in dat de "vloer" omhoog is gekomen. Hierdoor vallen uilskuikens uit de invliegopening van de nestkast.

Om deze reden vraag ik u of u de mogelijkheid heeft een hoogwerker aan ons beschikbaar te stellen voor achter de auto, zodat wij deze kast kunnen verplaatsen naar een bereikbare plek, en dit in de toekomst niet meer kan gebeuren.

De werkgroep draait op vrijwilligers en de financiële middelen zijn beperkt. Een uilengezin betaalt helaas geen huur voor de nestkast waardoor wij zijn aangewezen op medewerking van mensen die begaan zijn met hun leefomgeving.

Het antwoord kwam meteen: *Wij werken graag mee aan dit initiatief en willen u via deze weg laten weten dat wij een aanhanghoogwerker met een werkhoogte van 12 meter ter beschikking zullen stellen (op basis van beschikbaarheid).*

Johan heeft zelf een certificaat om hoogwerkers te mogen besturen dus is het gelukt om op één dag drie hele hoge kasten met de hoogwerker te verplaatsen. Twee kasten lagen tot aan de invliegopening vol met braakbalgruis, de uilen zaten tot aan het plafond en de jongen vielen spontaan uit de kasten wat ze niet overleefd hebben. In een geval wilde de boer de kast liever niet terug in de schuur, vanwege de overlast van schijt op zijn machines. Ik heb daar alle begrip voor, alle tractoren zaten er vol mee en de schijt is er moeilijk af te wassen. Op dit adres hebben we de kast verplaatst naar de zolder van een historisch varkenskot. Of de uilen de kast zullen vinden zal de tijd leren.

We hadden een jaar geleden ook al gebruik gemaakt van een hoogwerker die gratis ter beschikking werd gesteld. Het is wel zinvol om dan iemand mee te nemen die zo'n ding goed kan bedienen en dat kan onze briefschrijver als de beste.

Nu gaan we er mee door, er zijn nog steeds veel kasten waarvoor je als het ware een acrobaat moet zijn om ze te controleren. Kerkuilen broeden net zo gemakkelijk op een hoogte van 4 meter, bijv. op zolders van wagenschuren of holle bomen. Om er zeker van te zijn dat de uilen de kast weer vinden, zou het verplaatsen op het moment dat er grotere jongen in de kast zitten, kunnen gebeuren. De ouders zullen de jongen nooit in de steek laten, maar dan moet de kast niet te ver van de oude plek 'verkast' worden..

Sinds 2012 rekenen we € 30,- als bijdrage voor een kast, dat heeft tot nu toe geen problemen opgeleverd, men is graag bereid aan het plaatsen van een kerkuilkast mee te werken. Voor dat bedrag zijn wij in staat een nieuwe kast te maken en zo blijft de cirkel rond. Het hout wordt na aankoop, (gratis) gezaagd door medewerkers van de Praxis in Renesse, die in hun vrije tijd doen. Er wordt 'slim' gezaagd, zodat er ook nog hout beschikbaar komt voor onze steenuilkasten. Rubber voor het dak van de steenuilkast halen we uit containers van dakbedekkingbedrijven. We hebben gemerkt dat het bedrijfsleven ondanks de crisis graag behulpzaam wil zijn bij de bescherming van uilen. Hiervoor danken wij deze bedrijven dan ook voor hun bereidwilligheid om een steentje bij te dragen bij de bescherming van kerk- en steenuilen in Zeeland.